

RÉVÉSZ GÉZA

1902. augusztus 31. Sátoraljaújhely, Zemplén vármegye -
1977. január 22. Budapest

MTI/MTVA Fotóarchívum/Pap Jenő

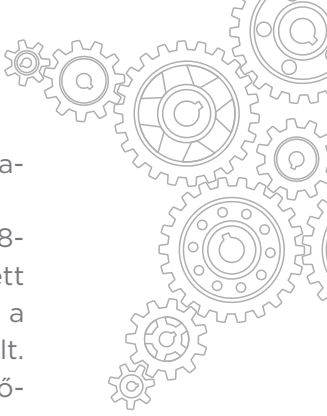
FŐBB TISZTSÉGEI

Varsói követ	1947. november 26.-1948. október 16.
A Honvédelmi Minisztérium Katonapolitikai Csoportfőnökségének csoportfőnöke	1948. október 16.-1949. január 31.
A Honvédelmi Minisztérium Katonai Elhárító Főcsoportfőnökségének főcsoportfőnöke	1949. február 1.-1950. január 31.
A Honvédelmi Minisztérium IV. (Felderítő) Főcsoportfőnökségének főcsoportfőnöke	1950. február 1.-1953. december 12.
A Magyar Néphadsereg fegyverzeti és technikai főfelügyelője	1953. december 12.-1955. január 6.
Az Országos Tervhivatal katonai elnökhelyettese	1955. január 7.-1957. február 28.
Az MSZMP IKB, illetve KB tagja	1957. február 26.-1977. január 22.
Honvédelmi miniszter	1957. március 1.-1960. május 17.
Moszkvai nagykövet	1960. május 17.-1963. február 23.

PÁLYÁJA

Apja, Reisch Simon borbélymester volt, 1915-ben a fronton esett el, anyját Lengyel Iloának hívták.

1915-től Budapesten ezüstművesnek tanult. 1916-ban részt vett a Szabadság Munkásképző Egylet megalakításában, 1918. november végén belépett az akkor életre hívott Kommunisták Magyarországi Pártjába. A Tanácsköztársaság idején a Magyar Vörös Hadsereg III. nemzetközi ezredében szolgált politikai megbízottként. A kommün bukása után bujkálni kényszerült, ezért Csehszlovákiába menekült, ahonnan Bécsbe ment. 1920. októberben az osztrák fővárosban bekapcsolódott a kommunista emigráció tevékenységébe, 1921-ben beválasztották a Kommunista Ifjúság Magyarországi Szövetsége (KIMSZ) központi vezetőségébe, majd pártépítési feladatokkal Magyarországra küldték. 1922. szeptemberben letartóztatták, 1923. májusban illegális

kommunista szervezkedés vádjával tíz év börtönre ítélték, de 1924. márciusban a magyar-szovjet hadifogolycsere-egyezmény révén a Szovjetunióba távozhatott.

1924–1926-ban Moszkvában a külügyi népbiztosságon diplomáciai futár, 1926–1928-ban a Lenin Intézet munkatársa volt. Felvette a szovjet állampolgárságot, belépett az Oroszországi Kommunista (bolsevik) Pártba. 1932-ben befejezte tanulmányait a moszkvai műszaki egyetem hadmérnöki karán, s a Vörös Hadsereg állományába került. 1934-től őrnagyi rangban a hadügyi népbiztosságon dolgozott, majd a páncélos főparancsnokságon alkalmazták, közben elvégezte a Sztálin Páncélos Hadiakadémiát, s 1938-ban alezredessé léptették elő. Az 1930-as évek végén a külföldi emigránsok elleni kampány idején rövid időre letartóztatták. 1940 januárjában a moszkvai központi harcokszító bázis főparancsnokságán főmunkatárs lett, 1941 nyarán a német támadáskor a bázissal együtt Novoszibirszkbe evakuálták. Itt 1942. decemberben újra internálták. 1943 májusában szabadult, Cseljabinszkban az akkor felállított 58. számú hadifogolytábor parancsnokhelyettesének, 1944. szeptemberben a szvjatosinói partizániskola magyar részlegének parancsnokává nevezték ki.

1944 végén a Vörös Hadsereggel tért vissza Magyarországra. 1945. áprilistól a Magyar Kommunista Párt Központi Vezetősége katonai szakreferense, majd egy ideig a káderosztály vezetője volt. 1946. márciusban megbízták a KV akkor felállított Katonai és Karhatalmi Osztályának vezetésével. Tagja lett a Honvédelmi Minisztérium igazoló bizottságának, s 1946. novemberben tartalékos vezérőrnagyi rangot kapott. 1947. novembertől egy évig varsói követként diplomáciai feladatokat látott el. 1948. októberi hazatérése után altábornagyi rangban a Honvédelmi Minisztérium Katonapolitikai Csoportfőnökségének (1949. februártól Katonai Elhárító Főcsoportfőnökség) vezetője lett. Az általa irányított katonai elhárítás információi szerepet játszottak a tábornokper vádlottjainak törvénytelen elítélésében. A Súlyom-per (1950) bírósági tárgyalásán ülnökként közvetlen szerepet vállalt az ítélet meghozatalában. 1950. februártól a katonai kémelhárítás az Államvédelmi Hatósághoz került, Révész ettől kezdve a Honvédelmi Minisztérium IV. (Felderítő) Főcsoportfőnökségét irányította, amely a katonai feldejtés és hírszerzés feladatait látta el. Ebben a minőségében tagja volt az MDP Farkas Mihály elnöklete alatt működő Államvédelmi Bizottsága Katonai Albizottságának. 1953. decemberben kinevezték a Magyar Néphadsereg fegyverzeti és technikai fejlesztési főfelügyelőjévé. 1955. januártól az Országos Tervhivatal katonai elnökhelyettese volt.

Az 1956-os forradalom után belépett a Magyar Dolgozók Pártja romjain megalakított Magyar Szocialista Munkáspártba. 1957. február 26-án kooptálták az MSZMP – 1957. június 29-ig ideiglenes – Központi Bizottságába, amelynek élete végéig tagja maradt. Február 28-án a Kádár János vezette Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány tagja lett, s másnap megbízták a Fegyveres Erők Minisztériuma megszüntetésével újra önálló vált honvédelmi tárca vezetésével, 1958. áprilisban vezérezzredessé nevezték ki. 1957. május 27-én Horváth Imre külügyminiszter mellett ő írta alá a szovjet csapatok további magyarországi tartózkodását biztosító magyar-szovjet államközi egyezményt. Honvédelmi miniszterként 1960. májusig irányította a Magyar Néphadsereg 1956 utáni újjászervezését és betagozását a Varsói Szerződés szervezetébe. Felmentésekor megbízták a moszkvai nagykövetség vezetésével. 1963. februári hazatérése után nyugdíjazták. Nyugdíjasként a KB Államgazdasági Osztályának társadalmi munkatársaként dolgozott. 1958–1967 között országgyűlési képviselő volt, 1967-től haláláig a Magyar-Szovjet Baráti Társaság alelnöki tisztét töltötte be.

IRODALOM

- A magyar antifasiszta ellenállás és partizánmozgalom.* Kislexikon. Főszerkesztő Liptai Ervin. Kossuth Kiadó-Hadtörténeti Intézet és Múzeum, Budapest, 1987. 276-277.
- Okváth Imre: *Bástya a béke frontján.* Magyar haderő és katonapolitika, 1945-1956. Aquila Kiadó, Debrecen, 1998.
- Kahler Frigyes-M. Kiss Sándor: „Mától kezdve lövünk”. Tíz év után a sortüzekről. Kairosz Kiadó, Budapest, 2003.
- Bölcöny József-Hubai László: *Magyarország kormányai, 1848-2004.* **Ötödik, bővített és javított kiadás.** Akadémiai Kiadó, Budapest, 2004. 428-429.
- Maruzs Roland: *Tábornoki kar, 1945-1956.* HK Hermanos Kiadó, Budapest, 2011. 114-115.

